

αυτή τὴ δίκη; Ἀλλοίμονο, πλὴν τῆς οἰκίας καὶ λυγίεται σὰν κοκίττα, καὶ ἡ κοινωνικὴ σαπίλα ποὺ ἔφασε, σὰν δόνημος γιομάτος βροῦνες, καὶ μᾶς ξεσκέπασε δικηγόρους, ἐπιστήμονες δηλαδὴ, πορτιέριδες σὲ χαρτοπαίγνια, καὶ δικηγόρους ποὺ γροῖζον, ὄχι ἀπὸ δικαστήριο σὲ δικαστήριο, μὴ ἀπὸ τζόγο σὲ τζόγο νὰ παίρνουν ποὺ ὀντρούς, καὶ ἀστυφύλακες ποὺ ὑποστηρίζουν τοὺς χαρτοπαίγχιες, καὶ τόσα ἄλλα βρόμικα πράγματα ποὺ παρουσιάστηκαν, ὁλόγυνμα μέσα στὸ δικαστήριο καὶ μᾶς φωνάζανε πὺς δὲν πρέπει νὰ κλαίμε μοναχὰ γιὰ τὰ πολιτικὰ χάλια μας, ἀφοῦ ἔχουμε καὶ ἄλλα χάλια, τὰ κοινωνικά, ποὺ ἀγωνίζονται μὲ δαῦτα παληκαρίσια γιὰ τὰ πρῶτα.

Νὰ καὶ ὁ Κωσταγερακάρης, τὸ ξάφρσιμα ἀτηγνῆς τῆς σαπίλας, ὁ ἄθροπος—ὡς τὸν ποῦμε κ' ἐστὶ—ποὺ λαχταροῦσε νὰ σκοτώσει κάποιον, ἀδιάφορο ἢ μοναχὸς του ἢ βαλμένος, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ κάνει τὸ κακὸ, —ὁ Κωσταγερακάρης ποὺ ὀνομάζει «**ΑΕΙΜΝΗΣΤΟ**» τὸν ἄθροπο ποὺ σκότωσε— ὁ Κωσταγερακάρης ποὺ χαριεντίζεται καὶ θυμώνει καὶ ἀδιαφορεῖ μπροστὰ στὸ δικαστήριο σὰ νὰ δικάζεται γιὰ πταίσμα, γιὰ τὸ κλέψιμο καμιανῆς κόντας ἢ γιὰ καμιά χαστουκιά ποῦδωσε σὲ λουστὶρο πάγου στὸ θυμὸ του—ὁ Κωσταγερακάρης, ποὺ, ποῦς τὸ ξέρει, μπορεῖ σὶά κατὰβραθα τῆς βρωμερῆς ψυχῆς του νὰ θρέφει καὶ τὴ γλυκιά ἐλπίδα πὺς δὲ θάναϊ δὲσκολο νὰ γλυτώσει καὶ τὸ κεφάλι του, ἀφοῦ ἡ πόρνη Πολιτικὴ, ποὺ βασιλεύει σ' αὐτὸν τὸν τόπο, τόσους καὶ τόσους κακούργους κατέβασε ἀπὸ τὴν καρμανιόλα καὶ σὲ τόσους ὁμοίους του ἔδωσε τιμῆς καὶ ἀξιώματα.

Ὅποιος μελετᾷ αὐτὴ τὴ δίκη τὰ χάνει καὶ ρωτιέται ἄθροπινα κεφάλια προέκειται νὰ πέσουνε δὼ, ἢ μουρλοὶ χαροκόποι, ἀπάνου' στὸ μεθῆσι τους, ἀποφασίσανε νὰ παίξουν τὸ δικαστήριο; Ἀθροῖποι δικάζονται δὼ ἢ μεθρησμένοι γλεντοκοπάνε;

ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟ

ἔδωσε μιὰ ἀπογευματινὴ παράσταση τὴ δευτέρη μέρα τῷ Χριστούγεννα μὲ τὸ Φάουστ· τὴν ἔδωσε γιὰ τὰ παιδιά καὶ γιὰ τοὺς ἐργατικούς ἀθροῦπους, ἐμπέρους, μπακάληδες, κτλ. ποὺ τὰ Χριστούγεννα ἔχουν καθισιὸ καὶ μποροῦνε νὰ πάνε νὰ ἰδοῦν καὶ μιὰ παράσταση, ποὺ νὰ μὲς συμπαθῆνε μὰ θαρροῦμε ποὺ ἀξίζει κατὶ παραπάνου ἀπὸ τὴν μουραρία καὶ ἀπὸ τὴν ταβέρνα.

Τὸ θαρροῦμε μείζ, τὸ θαρρεῖ καὶ ὁ κ. Οἰκονόμου τοῦ Βασιλικοῦ, μὰ δὲν τὸ θαρρεῖ ἔτσι, φαίνεται, καὶ ὁ κοσμάκης, γι' αὐτὸ κ' οἱ θεατῆς στὰ δάχτυλα μετριοῦντουσαν, πενήντα, ἐξήντα, τὸ πολὺ πολὺ, καὶ ἔχι ἀπὸ τὸν ἐργατικὸ κόσμο, ἐμποροῦπάλληλοι, νὰ ποῦμε, ἐμπορομπακάληδες μὲ τίς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά τους, μὰ λίγα παιδάκια καὶ λίγος ἀπὸ κείνους ποὺ πηγαίνουν καὶ τίς καθημερινές στὸ θέατρο.

Κρίμα νὰ δείχνει τόση ἀδίκροφία ὁ κόσμος σ' ἓνα τέτιο θέατρο, ποὺ μπορεῖ νὰ χεῖ στὸ παθηπικό του Ἄρτεμισίες, Ἀριάδνες καὶ Πετροκλήδες, ἔχει ὁμως καὶ στὸ ἐνεργηπικό του τόσα καλὰ πράγματα, ἔχει κ' ἓναν Οἰκονόμου ποὺ μ' ὄλη τὴ σκυλάσια δουλιὰ του δὲν μπορεῖ νὰ του δώσει ζωὴ, ἀφοῦ ἔχει μπροστὰ του ἓνα κοινὸ ποὺ δὲ διαφέρεται καθόλου γιὰ Τέχνη.

Δὲ γίνεται ἄλλο γιὰ νὰ σταθεῖ αὐτὸ τὸ θέατρο—πρέπει, κοντὰ σ' ἄλλα του ἐξόδα, νὰ καθιερώσῃ καὶ τὰ θεωρικά, ἀφοῦ τῆς καὶ οἱ ἀρχαῖοι, ποὺ τοὺς θαλαρώναμε, δὲ καὶ γιὰ προγόνους μᾶς.

Ἄς γραφτεῖ αὐριο στὴν «Ἐρ. τῆς Κυβερ.» πὺς

διορίζεται ἡ τᾶδε «θεατῆς στὸ Βασ. θέατρο» μὲ μιστὸ ἐξήντα δραχμῆς τὸ μῆνα καὶ νὰ δεῖτε πὺς γιομίζει τὸ θέατρο καθὲ βράδι. Ἀλλιώτικα τοῦ κάκου ὅ, τι καὶ ἔν κἀνετε.

ΔΕΝ

Ξέρομε ἔν ἔκανε καλὰ ἢ ἄσχημα ποὺ μίλησε στὴν Α. Μ. μὲ κάπια λευτεροστομικὰ—μπορεῖ καὶ κομματικὰ—καὶ ἀξὸ τὸς τύπους ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ξέρομε μοναχὰ πὺς ἡ ψυχρολουσία τοῦ Βασιλῆ μὲ τὸ περίφημο «Σὺν Ἀθηνᾶ», ὅταν ὁ πρόεδρος τοῦ ἀνάφερε τὸ συγγενολόγι του, εἴταν ἀπαρκήτητη γιὰ τὰ Ρωμαίικα κεφάλια.

Ἰσαμε στῆμερα ραχατεύαμε κάτου ἀπὸ τοὺς Προγονικούς ἠσκίους καὶ ἀπὸ τὰ Βασιλικὰ συγγενολόγια. Καίροῦς νὰ κουνήσομε πιὰ καὶ λίγο τὰ χέρια μας, ἄ δὲ μᾶς τὰ παράλυσε ὁλωδιόλου τὸ μακροχρόνιο αὐτὸ ραχατέ. Νὰν τὰ κουνήσομε ἄμας ὄλοι· ἀπὸ τὸν πιὸ Ἀπάνου ἴσαμε τὸν πιὸ κάτου.

ΑΠΟ

κάπιο ἐπίσημο χαρτὶ τῆς Πρυτανείας ποὺ δημοσιεύτηκε στὶς φημερίδες μαθαίνουμε πὺς ὁ κ. Παντελίδειος διορθώθηκε καὶ θὰ βραβεῖται ἔργα γραμμένα στὴν καθρεῦσσο καὶ στὴ δημοτικὴ γλώσσα, ἀποκλείνοντας μόνο ὅσα ἔργα θῆναι γραμμένα στὸ «Ψυχαρακὸν ἰδίωμα».

Αὐτὴ, λέει, εἶναι ἡ θέληση τοῦ ἀγωνοθέτη καὶ μπράθο του ἀφοῦ δέχτηκε στὸν ἀγώνα του καὶ τὴ δημοτικὴ γλώσσα. Ὅσο γιὰ τὸ «Ψυχαρακὸν ἰδίωμα», θὰ γελᾷε κάτου ἀπὸ τὰ μουστάκια του καὶ ὁ κ. Χατζηδάκης ποὺ ὑπόγραφε τὴ δήλωσση τῆς Πρυτανείας, ἀφοῦ Ψυχαρακὸν ἰδίωμα καὶ Δημοτικὴ γλώσσα εἶναι τὸ ἴδιο πρᾶμα.

ΠΕΘΑΝΕ

καὶ ὁ Μακρόκης ποὺ ἀφορέστηκε ἄλλοτες ἀπὸ τὴν Ἰ. Σύνοδο γιὰ αἰρετικὸς καὶ φυλακίστηκε ἀπὸ τὴν Πολιτεία, γιὰ νὰποδειχτεῖ ἀκόμα ἄλλη μιὰ φορὰ πὺς στὸ Ρωμαίικο, μ' ὄλο τὸ θαλαρώμενο Σύστημα μας, ἐλευτερία Σκέψης δὲν ὑπάρχει.

Ὅστε ὁπαδοὶ του εἴμαστε, οὔτε στὴν ἐκκλησιὰ του πατήσαμε ποτέ. Δὲν παύει ὁμως νᾶναι γιὰ μᾶς σεβαστὸς ὁ Μακρόκης, ἀφοῦ ἀφιέρωσε ὁλόκαυρη τὴ ζωὴ του σὲ μιὰ Ἰδέα, πολέμησε γι' αὐτήν, ὑπέφερε καὶ τῆς στάθηκε πιστὸς ἴσαμε τὴ στερνὴ του πνοή.

Τέτιος ἀθροῖποι, σ' ὅποιο μέρος τῆς γῆς καὶ ἔζοῦν, εἶναι σεβαστοί. Στὴν Ἑλλάδα, ἀκόμα περισσότερο, γιὰ τὴν ἔδω σὰ νὰ μὴν τὸ θαλαρώσαμε ἀκόμα τί πάει νὰ πῆ ἀγώνας καὶ θυσιῆς γιὰ Ἰδέα.

ΜΕ

τὸ φύλλο αὐτὸ ὁ «Νουμάς» μπαίνει στὸν τέταρτο χρόνο του. Ἐνα φηφι θάλλάξει πάνου στὸν τίτλο, τὸ «Χρόνος Γ'» θὰ γίνῃ «Χρόνος Δ'», μὰ τὸ φηφι αὐτὸ εἶναι τόσο φλόαρο ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ σὰς κουβεντιάξει ὅρες καὶ μέρες γιὰ χίλια δυὸ πρᾶματα, καὶ καλὰ καὶ κακὰ. Ὅποιος δὲ βαριέται τὴ φλυαρία, ἄς ξεφυλλίσει τοὺς τρεῖς τόμους τοῦ «Νουμά» καὶ θὰν τᾶκούσει ὄλα.

Ὁ «Νουμάς» ἀφοῦ εὐχαριστᾷ ὄλους τοὺς ἐργάτες, μεγάλους καὶ μικροῦς, τῆς Ἰδέας ποὺ τονε βοηθήσανε νὰ διαθεῖ καὶ τὸν τρίτο χρόνο του καὶ ἀφοῦ εὐχῆθεῖ σ' ὄλους τοὺς συνεργάτες του καὶ ἀναγνώστες του εὐτυχισμένο τὸν καινούριο χρόνο, ἓνα μοναχὰ ἔχει νὰ σὰς πῆ καὶ νὰ σὰς τὸ βεβαίωσει, πὺς ὅση

δουλιὰ ἔγινε μέσα στὰ τρία περασμένα χρόνια ἀντὶ νὰ τὸν ζιππάξει, τὸ ἐναντὶς τονε σπρώχνει νᾶνσκοιμπώσει περισσότερο τὰ χέρια του καὶ νὰ δείξει στὸ μέλλο σημαντικώτερη δουλιὰ, ἀφιερώνοντας περασμένα καὶ μελλούμενα στὴν ἸΔΕΑ καὶ στὸ μεγάλον τὸν ἀντιπρόσωπὸ τῆς, τὸν ΨΥΧΑΡΗ.

ΔΙΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ ΣΑΛΟΝΙΟΥ

ΤΟ ΦΟΡΕΜΑ

ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Ἐπαίρναν τὸ τσάι τους αὐτὸ σ' ἀπόγευμα στὴν τραπεζαρία καὶ μιλοῦσανε γιὰ μιὰ καινούρια πρόσκληση, ποὺ εἶχανε λάβει αὐτὴ τὴ στιγμή γιὰ ἓνα χορὸ στοῦ προζένου τῆς Ἀγγλίας, ποὺ θὰ γενόντανε κατόπι ἀπὸ ὄχτω μέρες γιὰ τοὺς Ἀγγλοῦς ἀξιοματικούς μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου, ποὺ θὰρχόνταν στοὺς Κορφοῦς.

— «Στῆμερα τὸ πρωὶ ἤμουν μὲ τὸν Προζένο, εἶπε κείνος, ἓνας νέος τριαντατεσσάρων ὡς τριανταπέντε χρόνων, καὶ δυὸ τρεῖς φορὲς μὲ εἶπε νὰ μὴ λείψουμε. Φαίνεται, ποὺ πολὺ ἐπιθυμεῖ νᾶχη καὶ πολλοὺς ντόπιους στὸ χορὸ του».

— «Καὶ πολὺ φυσικὸ, ἀπάντησε κείνη, μιὰ ὁμορφὴ γυναῖκα ἀρετὰ νεώτερη του, γιὰ τὴν ὅλη τὴν ἀνάστασση, ἀδύνατο νὰ διασκεδάσουν οἱ ξένοι».

— «Χωρὴ ἄλλο νὰ φορέσης μιὰ ἀπὸ τίς καλύτερες τουαλιέτες σου, πρέπει νὰ κάμῃς φιγούρα», εἶπε κείνος κοιτάζοντας γλυκὰ τὴ γυναῖκα του.

— «Ἀπὸ τίς καλύτερες; ναί, εἶπε κείνη σκεπτικιά, ἄλλὰ καμιά δὲν εἶναι κατάλληλη γιὰ μιὰ τέτια περίσταση».

— «Καὶ γιὰτί?»

— «Μὰ γιὰτί ὄλες τίς φόρες ἀπὸ δυὸ καὶ τρεῖς φορὲς καὶ δὲν εἶναι πιὰ φρέσκες».

— «Ἐπρεπε τότες νὰ κάμῃς μιὰ καινούρια, ἄλλ' αὐτὲς τίς ἡμέρες δυσκολεύουμαι, χρυσὴ μου, ἐκᾶναμε τόσα ἐξόδα! σὺ τὸ ξέρεῖς, καὶ δὲν μποροῦμε νὰ διαθεσοῦμε. Κρίμα! Καὶ τὴν κοίταξε μὲ βλέμμα ποὺ ἔδειχνε τὸν πόνο ποὺ αἰστανόντανε γιὰ τὴν ἀρνησὴ του. Ἦτανε μοναχὰ τέσσερα χρόνια παντρεμένοι, νέοι κ' οἱ δυὸ μὲ καλὸ χαρακτήρα, τὰ ἴδια γούστα, πικρὸν τίς ἴδιες ἰδέες καὶ ἀγαποῦντανε πολὺ. Ὁ ἓνας προσπαθοῦσε πάντα νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν ἄλλον καὶ γι' αὐτὸ ἡ ἀδυναμία του νὰ ἰκανοποιήσῃ ἓναν πόθο τῆς γυναίκος του τὸν στενοχωροῦσε. Ἀλλὰ καὶ πὺς νὰ γίνῃ; Ἐμείνανε λίγη ὄρα σιωπηλοὶ, κείνη τοῦθᾶξε γιὰ δεύτερη φορὰ τσάι στὸ φλυτζάνι του, ἀλλὰ φαινότανε, πὺς κ' ἐκείνη ἡ σκέψη ἔτρεχε ἄλλοῦ.

— «Καὶ πάλι ἔν ἤθελες, εἶπε κείνος ἔπειτ' ἀπὸ δυὸ-τρία δευτερόλεπτα, ἢ εἴταν εὐκολο».

— «Πὺς?»

— «Νὰ μ' ἀφήθῃς νὰ κάμω αὐτὴν τὴν κατὰσκηση τοῦ Προθατᾶ. Τὸ ξέρεῖς, ποὺ ἔν δὲν τὴν ἐκᾶμα ἐδῶ καὶ τέσσερεις μῆνες ποὺ ἤθελα. ἡ αἰτία εἶπουν σὺ, σὺ δὲ μ' ἔφηνας, καὶ ἀφοῦ εἶχανε τὴν τύχη νὰ τους προστατεύῃ ἡ γυναικουόλα μου...»

— «Κ' εἶχα δίκιο, τοὺς κατημένους! Ἄν δὲν ἐρχόμουνα στὸ χωριὸ φίτες καὶ δὲν εἴξερα τὴ φτώχεια τους, καλὰ, τώρα ἄμας ποὺ ξέρο βρῖσκω, πὺς εἶναι ἄδικον νὰ πάρουμε τὸ φηφι ἀπὸ τὸ στομα τῶν παιδιῶν του».

— «Κ' ἔτσι τοὺς συνηθᾶς νὰ μὴ πλερώνουν ποτέ καὶ τελειώνουν, ποὺ ἐμῆς μένομε χωρὶς χτήματικὴ περιουσία» καὶ γιὰ νὰ φανῇ λιγώτερο σοβαρὴ αὐτὴ ἡ παρατήρησῃ του, σηκώθηκε, πῆρε ὅτὰ δυὸ

του χέρια τὸ κεφάλι τῆς γυναικὸς του καὶ τὴ φίλησε στὸ μέτωπο.

— «Λέγε, λέγε, εἶπε γελώντας ἐκείνη, ἐγὼ ἕνα ξέρω, ποῦ ἡ χαρὰ μου εἴτανε πολὺ μεγάλη τὴν ἡμέρα ποῦ μοῦ δώκες τὸ λόγο σου νὰ μὴ στείλῃς γιὰ τὴν κατάσκησιν καὶ πάντα θὰ θυμώμαι, ποῦ ὅταν εἶπα τοῦ καθημένου τοῦ γέροντος νὰ μείνῃ ἡσυχός, κείνος μὴν εἰζέροντας πῶς νὰ μοῦ δεῖξῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του, σήκωσε ψηλὰ τὰ χέρια ψιθυρίζοντας: «Ὁ Θεὸς νὰ σοῦ δῶν ὅλα τὰ καλά, γιὰ τὸ καλὸ ποῦ μοῦ κάνεις».

— «Ναὶ, καὶ πούλησε σήμερα τὸ κρῆσι τοῦ κι' οὔτε τοὺς τόκους δὲν ἤρθε νὰ πλερώσῃ καὶ μοῦ χρωστᾷ πεντακόσιες δραχμές, ποῦ ἂν αὔριο τοῦστερνα ἕνα κλητῆρα, μεθαῦριο τὸ πρωὶ εἶχα γιὰ τὰ χρεῖματά μου κ' ἡ γυναῖκα μου μιὰ ὁμορφὴ τουαλέττα, ποῦ τὴν ἐπιθυμοῦμαι ἀρκετὰ, τὸ νοιώθω ἀπὸ τὰ μάτια της, γιὰ τὸ χορὸ τῆς Δευτέρας».

— «Δὲ μὲ μέλλει καθόλου, διαλέγω τὴν καλύτερη ἀπὸ κείνες ποῦ ἔχω. Εἶναι τὸ ἴδιον».

— «Ὅπως θέλεις καὶ παλιὴ εἶσαι τὸν καιρὸ σου νὰ σκεφτῆς; κοίταξε τὸ ρολόγιό του καὶ πρόστασε: «ἐγὼ πᾶν στὸ γραφεῖό μου, ποῦ ἔχω νὰ κοιτάξω κἄτι χαρτιὰ γιὰ μιὰν ὑπόθεσιν» κ' ἀφοῦ ξαναφίλησε τὴ γυναῖκα του, τράβηξε στὸ γραφεῖο του ἐνῶ κείνη ἔμπαινε στὴ κρεβάτουκάμαρά της.

II

Τὸ ἀρμάρι της ἀνοικτὸ καὶ μιὰ ὁμορφὴ μυρουδιά ἀπὸ ἀνθόνερν πλημυρίζε τὴν κάμαρα ἀπάνου στὸ κρεβάτι, στίς καρδίαι, στὸ καναπέδακι, φορέματα μεταξωτὰ χοροῦ. Τὰ κοίταξε ὅλα καλά, καλά, ἀλλὰ κανένα δὲν τὴν εὐχαριστούσε. Τέλος ἔβγαλε τὴ ρόμπα της καὶ μπροστὰ στὸ μεγάλο τοῦ ἀρμαρίου καθρέφτη ἔρχιζε ἕνα ἕνα νὰ τὰ δοκιμάζῃ μὲ τὴν ἐλπίδα, ποῦ ἴσως ἀπάνου της νὰ τῆ θρυσκε ὁμορφότερα. Γύριζε δεξιά κ' ἀριστερά, τὰ κοίταζε μὲ προσοχή, ἀλλὰ τὰ ξανάβγανε, χωρὶς κανένα νὰ τὴν εὐχαριστῇ. Τὸ πείσμα κ' ἡ στενοχώρια φαινότανε ζωγραφισμένα στὴ μορφή της. Συλλογίζονταν τὸ τριανταφυλλὶ της φόρεμα, ποῦ ἴσα-ἴσα φορούσε τῶρ' αὐτὴ τὴ στιγμή, τί ὁμορφὸ εἶταν τὴν πρώτη φορὰ ποῦ τὸ φόρεσε. Τώρα ὁμως πέσανε οἱ γάζες, ζαρώθηκε τὸ φουστάνι, ἔνοιζε τὸ πολκάκι κ' ἐνῶ πρὶν εἴτανε χυτὸ ἀπάνου στὸ κορμὶ της, τώρα φαινότανε ὅς νὰ μὴν εἶναι πιὰ δικό της. Τὸ ἴδιον καὶ μὲ τᾶλλα της φορέματα, τωστὴ ἀπελπισία. Ὁ καθρέφτης πιάζει πάντα τὸν πρῶτο ρόλο στὴ ζωὴ τῆς γυναικὸς καὶ μάλιστα ἐκεῖνης ποῦ συχνάζει στὰ σαλόνια, κ' ὅταν ἐκεῖνος ἔχει τίς παραξενιές του καὶ δὲ δείχνει τὰ πράγματα, ὅπως ἡ γυναῖκα τὰ ποθεῖ, γίνεται ἀμέσως παράξενη ἡ γυναῖκα, κ' ὁ καθρέφτης ὀχτρός της. Ἐβγαλε μὲ πείσμα ἀνακατωμένο μὲ μιὰ μικρὴ δόση θυμοῦ καὶ τὸ πέταξε μακριὰ της. Κι' ὁμως δὲν εἶναι ἄσημη, καθόλου μάλιστα, καὶ τώρα ποῦ κοιτᾷ τὸ γυμνὸ λαιμὸ καὶ τὰ γυμνὰ μπάτσα της, κάτασπρα μὲ τίς ὁμορφὲς γραμμὲς τους, ἕνα χαμόγελο γιομᾶτο εὐχαρίστησιν πλανήθηκε στὰ χεῖλιά της. Τὸ κακὸ εἶναι, ποῦ ὅταν κάποιος παλιὸς της πόθος νὰ τὴν ξαναπειράζῃ κείνη τὴ στιγμή, ἀνοιξὲ ἀμέσως τὸ μεγάλο της ἀρμάρι καὶ ξεκρέμασε ἕνα μαῦρο βελουδένιο πολκάκι θεάτρου.

Πῆγε ἀντίκρου στὸν καθρέφτη τῆς τουαλέτας, ὅχι πειὰ τοῦ ἀρμαρίου της, γιὰ νὰ φαίνεται μονάχα ὡς τὴ μέση καὶ τὸ φόρεσε. Ἄφινε ὀλόγυμνο τὸ λαιμὸ καὶ τοὺς ὄμους καὶ τὰ μανίκια του πλατειά, ἀλλὰ μὲ σχισμάδ' ἀπὸ πάνω ὡς κάτω, ποῦ μὲ τὴν παραμικρὴ κίνησιν τοῦ χοροῦ τὸ μπάτσο φαινονταν ἀλάκαιο. Αὐτὸ μάλιστα, ποῦ τῆς πηγαίνει ὁμορφα!

Τὸ μαῦρο κάνει νὰ φαίνεται πιὸ ἄσπρο τὸ δέρμα της καὶ ξανθότερα τὰ μαλλιά της.

Γύρισε καὶ κοιτάχτηκε ἀπὸ τὰ πλάγια, δὲν τῆς ἔφτασε καὶ πῆρε ἕνα μικρὸ καθρέφτακι γιὰ νὰ ἰδῇ πῶς τῆς κάθονταν πίσω καὶ τέτοια εἴτανε ἡ εὐχαρίστησή της, ποῦ χαμογελοῦσε ἀπὸ χαρὰ. Δὲν ἔργησε ὁμως νῆρθν στὴν πραγματικότητα. Αὐτὸ εἴτανε ἕνα πολκάκι θεάτρου καὶ τῆς χρειαζόνταν ἀλάκαιο φόρεμα χοροῦ.

Νὰ τον ὁ παλιὸς της πόθος, ἕνα μαῦρο φόρεμα βελουδένιο μὲ μακρὰν οὐρά γιὰ χορὸ, πῶς θὰ τὸ φορούσε χωρὶς κανένα τζοβαίρικο, μοναχὰ μὲ μιὰ σειρά μαργαριτάρια στὸ λαιμὸ, καὶ θὰ ἦταν, γι' αὐτὸ δὲν μπορούσε ν' ἀμφισβᾷ, μιὰ ἀπὸ τίς καλύτερες τοῦ χοροῦ. Γιατὶ τάχα ὅχι κ' ἡ καλύτερη; Ἀλλὰ πῶς θὰ κατέρθωνε τῶνερό της νὰ λάβῃ ζωὴ; Σ' αὐτὴ τὴ σκέψη μελαχόλησε ἀμέσως. Ὁ ἄντρας της τῆς εἶπε τὸ πῶς, ἀλλ' αὐτὸ οὔτε νὰ τὸ συλλογίστῃ δὲν ἤθελε. Θυμόντανε τὴ φτώχεια, πῶς εἶδε τὸ καλύβι τοῦ γέροντος Προδατᾶ μὲ τὰ τέσσαρα ἀγγονάκια του ξυπόλυτα καὶ γυμνὰ ποῦ κουναροῦσε ὁ ἴδιος ἀφοῦ τοῦ πέθανε γυναῖκα καὶ θυγατέρα. Μὴν κατάσκησιν θὰ τὸν ἀνάγκασε νὰ πλερώσῃ, γιὰ νὰ μὴν τὸν διώξουν ἀπὸ τὸ καλύβι του καὶ τοῦ πετάξουν τὰ μικράκια στὸ δρόμο, μὰ τὰ χρήματα ποῦ θᾶδινε — εἰν' ἡ ἀλήθεια ποῦ τὰ χρωστοῦσε — δὲν εἶναι τὸ ψωμί τῶν μικρῶν ὀρφανῶν καὶ τοῦ Γέροντος Παπού;

Μ' αὐτὲς τίς σκέψεις λησμόνησε, ἰσπυ βραϊσκονταν ἀκάμα μὲ τὸ βελουδένιο μαῦρο πολκάκι.

— «Ὅτ' διαλέξω ἕνα ἀπὸ τὰ φορέματά μου καὶ θὰ πᾶω», εἶπε ἀπορροιστικά κ' ἄρχισε νὰ ξεκουμπῶνῃ τὸ πολκάκι, ποῦ τῆς πῆγαινε τόσο ὁμορφα. Χωρὶς ὁμως νὰ τὸ θελῇ τὸ μάτι της ξανάπαισε στὸν καθρέφτη φίλος ἢ ὀχτρός της εἴτανε κείνη τὴ στιγμή ὁ καθρέφτης; καὶ δὲ μπόρεσε νὰ μὴ σταματήσῃ τὸ ξεκουμπωμά. Ξανακαμάρωσε τὴν ὁμορφιά της, τῆς ἔρεσε νὰ στέκῃ ἔτσι ντυμένη καὶ συλλογίστηκε τὰ μαργαριτάρια της. Γιατὶ νὰ μὴν ἰδῇ πῶς τῆς στέκουν μὲ τὸ μαῦρο βελουδῆ; Φοροῦσε ποῦ φοροῦσε τὸ πολκάκι. Δὲν μπόρεσε ν' ἀντισταθῇ στὸν Πειρασμὸ, ξεκλείδωσε ἕνα ἀπὸ τὰ συτάρια τῆς τουαλέτας της, πῆρε ἕνα κουτάκι τῆνοιξεν κ' ἔβγαλε ἕνα περιδέρει μαργαριταρένιο, ποῦ πέρασε στὸ λαιμὸ της.

Τέτοια εἴτανε ἡ ἐντύπωσὴ της, ποῦ κοιτάζει μὲ βλέμμα γιομᾶτο περιφρόνησιν τὰ λοιπὰ τοῦ χοροῦ φορέματα ποῦ εἴτανε πεταμένα στὴν κάμαρα ἀπὸ δῶ κ' ἀπὸ κεί. Καὶ φαντάστηκε τὴν ὁμορφιά της μὲ τῶνερημένο της φόρεμα στὴν σάλα τοῦ χοροῦ, ποῦ τᾶπειρα φῶτα θὰ τῆς χάριζαν κ' ἄλλη ὁμορφιά, ἐνῶ ἐκεῖνη τόσο νέα μὲ τὸ μαῦρο βελουδῆ καὶ τὸ ψηλὸ της ἀνάστημα, θὰ στέκονταν σὰ Βασίλισσα—Βασίλισσα ἀληθινή—ὠραιότερη ἀπ' ὅλες καὶ θὰ τραβοῦσε τίς ματιὰς καὶ τὸ θαμασμὸ ὄλων. Τὴν ἄλλη μέρα ὅλες οἱ οφημερίδες θᾶγραφαν γιὰ τὴν ὁμορφιά της κ' ἐνῶ οἱ κύριοι θὰ τὴν ἐπαινοῦσαν, ἀπὸ ζήλεια οἱ ἄλλες κυρίες θὰ προσπαθοῦσαν νᾶβρουν ψιγάδια στὸ ντύσιμο, στὴ μορφή της. Τὴν ὁμορφὴν εἶ;

Κάθε γυναῖκα θέλει ν' ἀρέσῃ, γεννιέται μ' αὐτὸν τὸν πόθο στὴ ψυχὴ καὶ κάνει ὅ,τι μπορεῖ γιὰ νὰ πετύχῃ. Πολλοὶ λένε, πῶς ἂν οἱ γυναῖκες χάνουν ὦρα πολλὴ στὸν καθρέφτη κ' ἄλλη τόση στὰ μαγαζιά, τὸ κάνουν ν' ἀρέσουν στοὺς ἄνδρες. Πολὺ λαθήμενοι εἶναι ὅσοι τὸ πιστεύουν. Ἡ γυναῖκα θέλει νᾶναι κ' ἐξυπνη γιὰ τὸν ἄντρα, θέλει ὁμως νᾶναι καλοντυμένη γιὰ τὴν γυναῖκα, ὅχι γιὰ νὰ τῆς ἀρέσῃ—ξέρει, κ' ἂν αὐτὸ συμβαίνῃ ποτὲ μιὰ γυναῖκα δὲ θὰ τὸ μολογήσῃ γιὰ τὴν ἄλλη—ἀλλὰ γιὰ νὰ τὴν σκάσῃ. Τί ρόλο παίξει ἡ ράφτρα στὴ φιλία, στὴ σκέψιν καὶ στὴ συμπάθειαν τῶν γυναικῶν! Νὰ φαντάζεται τάχα πόσες ζήλιες κρύβονται ἀνάμεσα σὲ

μιὰ καλοκαμωμένη συγγρίσσα, πόσα μίση σ' ἕνα πιτυχημένο φουστάνι, πόση κακογλωσσία σὲ μιὰ γιά γούστο βλαμμένη κορδέλλα ἢ νταντέλλα;

Ὅχι, ἀδύνατο νὰ πῆρῃ στὸ χορὸ μ' ἐκεῖνα τὰ κορδέλλα, καλῆτερα καθεται σπῆτι της. Ἄλλὰ τότες κ' ὁ Πρόξενος θὰ δυταρεστηθῇ καὶ θὰ λυπηθῇ τὸν ἄντρα της. Δὲν εἶναι ὁμως σωστὸ νὰ τοῦ δώσῃ αὐτὴ τὴ στενοχώρια, ξέρει πόσο τὴν ἀγαπᾷ καὶ πόση λύπη θὰ νοιώσῃ ἂν ἐκεῖνη μείνῃ σπῆτι, γιὰτὶ αὐτὸς δὲν ἔχει τὰ μέσα νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ. Ἀλλὰ καὶ πῶς νὰ πᾶρῃ παλε καλοντυμένη μὲ τόσους ξένους ποῦ θᾶναι; εἶναι καὶ ντροπή!

Ἐνα λοιπὸν ἔμεινε τώρα—μὲ τὰ παλιά της φορέματα δὲ θὰ πῆγαινε ποτὲ—νὰ πᾶρῃ ἢ νὰ μὴν πᾶρῃ ἂν τὸ πρῶτο, ἔπρεπε ν' ἀράσῃ τὸν ἄντρα της νὰ κάμῃ τὴν κατάσκησιν, ἂν τὸ δεύτερο, θὰ λυποῦσε τὸν ἄντρα της. Ἐπρεπε νὰ διαλεχθῇ, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰν τὸν λυπηθῇ σκεφτότανε, ἐνῶ δὲν τῆς ἔκανε καρδιά νὰ βγάλῃ ἀπὸ πάνω της τὸ βελουδένιο πολκάκι, ἀλλὰ παλι καὶ τοῦ γέροντος τοῦ φτωχοῦ νὰ τοῦ κάμουν κατάσκησιν; Γλυτώνει ὁμως κ' ἀπὸ ἕνα χρέος, ποῦ ὅσο ὁ καιρὸς περνᾷ τόσο καὶ μεγαλώνει. Αὐτὸ δὲν τὸ εἶχε σκεφτῇ κ' αὐτὸ εἶπανε γιὰ τὴν γυναῖκα ποῦ ζητοῦσε νὰ συνθηκολογήσῃ γιὰ τὴ συνειδήσῃ της τὸ Ἔθνος τοῦ Ἀρχιμηδούς. Ἐβγαλε τὸ χεῖρ της στὸ μέτωπο, ὅς νᾶχε κουραστή ἀπὸ τὴ σκέψιν κ' ἀμέσως αὐτὴ τὴ φορὰ ἀλήθεια μὲ ἀπόφαση ἔβγαλε τὸ πολκάκι, φίλαξε τὰ μαργαριτάρια καὶ ξαναφόρεσε τὴ ρόμπα της. Καὶ σὰ νὰ φοβόνταν μὴν ἀλλάξῃ γνώμη, ἔνοιξε γλήγορα τὴν πόρτα τῆς κρεβάτουκάμαρας της καὶ πῆγε ἴσα ἴσα στὸ γραφεῖο τᾶντρός της. Μόλις ἐκεῖνος τὴν ἀντίκρουσε τῆς χαμογέλασε μὲ γλυκάδα.

— «Ξέρεις, γιὰτὶ ἔλθα, Νίκο; Νὰ σοῦ πῶ, ποῦ σκέφτηκα, πῶς ἔχεις δίκιο. Κάμε τὴν κατάσκησιν τοῦ Προδατᾶ, κακὸ δικό τους εἶναι νὰ τοὺς ἀφηνύμε γιὰτὶ μεγαλώνει τὸ χρέος τους κ' ἔρεσε πῶ ἔτσι τοὺς μαθαίνουμε νᾶναι κακοπληρωτάδες καὶ μῆνουμε καὶ μεῖς χωρὶς πειροσικα».

Κέρκυρα 24 .9. 05

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

ΑΠΙΣΤΗΣΗ

ΣΤΙΣ «ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ»

Κύριε Ταγματοῦλε,

Εἰς τὸ 175 φύλλον τοῦ «Νουμά» εἰδάχασα μίαν πολὺ καλὴν περίληψιν τῆς Γλωσσικῆς μου μελέτης—καὶ σπεύδω νὰ εὐχαριστήσω καὶ τὸν «Νουμῆν» καὶ τὸν κ. Ἐρμονα διότι ἐφρόντισαν νὰ γνωρίσωμ εἰς τοὺς ἀναγνώστας των ἕνα βιβλίον, τὸ ὅποιον, πολὺ πιθανόν, θὰ ἔμεινεν εἰς αὐτοὺς ἄγνωστον.

Σκοπὸν δὲν ἔχω νὰ συζητήσω μαζὺ μὲ τὸν ἐπικριτὴν μου τὰ ζητήματα εἰς τὰ ὅποια δὲν συμφωνοῦμεν. Συζητήσις δὲν ἔμπορεῖ γεινῆ ἐκεῖ ὅπου ὁ ἕνας ἐνοσεῖ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς ἰδέας του μὲ πράγματα καὶ ἱστορικὰ γεγονότα, ὁ δὲ ἄλλος μὲ μόνους τὰς ἀτομικὰς του ἐντυπώσεις. Ἄς τ' ἀφήσωμεν λοιπὸν αὐτὰ κατὰ μέρος καὶ ἄς μὴ χολοσκάνωμεν ἂν οἱ ἄλλοι δὲν παραδέχονται τὰς ἰδέας μας.

Ἐκεῖνο ὁμως τὸ ὅποιον εὐρίσκω διορθώσιμον εἰς τὴν ἐπικρίσιν ταύτην, εἶναι τὸ μέρος εἰς τὸ ὅποιον ὁ κ. Ἐπικριτῆς μου ἀποδίδει πράγματα τὰ ὅποια ποτὲ δὲν εἶπα.

«Τὸ πόρισμα τῆς μονογραφίας αὐτῆς, λέγει κατὰ λέξιν ὁ ἐπικριτῆς μου, εἶναι πῶς δὲν πρέπει νὰ θυσιάζεσθ' οὔτε ἡ Δημοτικὴ οὔτε ἡ Καθαρίστουσα, μὰ πῶς ὠφέλιμο θὰ σταθῇ ἂν μπορέσομε νὰ